

32002R1400

2002 8 1

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 203/30

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1400/2002**2002 m. liepos 31 d.****dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims motorinių transporto priemonių sektoriuje**

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1965 m. kovo 2 d. Tarybos reglamentą Nr. 19/65/EEB dėl Sutarties 85 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims ⁽¹⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1215/1999 ⁽²⁾, ypač į jo 1 straipsnį,

paskelbusi šio reglamento projektą ⁽³⁾,

pasitarusi su Konkurenciją ribojančios veiklos ir dominuojančių padėčių patariamuoju komitetu,

kadangi:

- (1) Motorinių transporto priemonių sektoriuje įgyta patirtis platinant naujas motorines transporto priemones, atsargines dalis ir atliekant garantinį aptarnavimą leidžia apibrėžti vertikaliųjų susitarimų, kuriuos galima laikyti atitinkančiais 81 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas, rūšis.
- (2) Ši patirtis leidžia daryti išvadą, kad šiame sektoriuje būtinios griežtesnės taisyklės už numatytas 1999 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2790/1999 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims ⁽⁴⁾.
- (3) Išimties pagal rūšį (toliau – išimties) griežtesnės taisyklės turėtų būti taikomos naujų motorinių transporto priemonių arba tų priemonių atsarginių dalių ir motorinių transporto priemonių remonto bei techninės priežiūros paslaugų pirkimo arba pardavimo vertikaliesiems susitarimams, jeigu tuos susitarimus sudaro nekonkuruojančios įmonės, tam tikri konkurentai arba tam tikros mažmenininkų arba remontininkų asociacijos. Tai apima vertikalios susitarimus, kuriuos mažmenininkams prekes tiekiantis platintojas arba įgaliojasis remontininkas sudaro su žemesnio lygmens platintoju ar remontininku. Šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas vertikaliesiems susitarimams, apimantiems papildomas intelektualines nuosavybės teisių

perdavimo arba naudojimo nuostatas. Terminas „vertikalūs susitarimai“ turėtų būti atitinkamai apibrėžti, kad apimtų ir tokius susitarimus, ir atitinkamus suderintus veiksmus.

- (4) Išimtis turėtų būti taikoma tik tiems vertikaliesiems susitarimams, dėl kurių galima daryti pakankamą patikimą prielaidą, kad jie atitinka 81 straipsnio 3 dalies sąlygas.
- (5) Vertikalūs susitarimai, priskiriami šiame reglamente apibrėžtomis rūšims, gali padidinti gamybos arba platinimo grandies ekonominę efektyvumą, palengvindami geresnį koordinavimą tarp dalyvaujančių įmonių. Pirmiausia tie susitarimai gali sumažinti šalių sandorių ir platinimo sąnaudas bei optimizuoti jų pardavimų ir investicijų lygius.
- (6) Tikimybė, kad tokių veiksmingumą skatinančių veiksmų poveikis bus didesnis nei antikonkurencinį poveikį turintis vertikalios susitarimais nustatyti apribojimai, priklauso nuo atitinkamų įmonių įtakos rinkoje ir dėl to nuo konkurencijos, kurią toms įmonėms sudaro kiti prekių ar paslaugų, kurias, atsižvelgdamas į produktų savybes, kainas arba numatytą paskirtį, pirkėjas laiko lygiavertėmis arba viena kitą pakeičiančiomis, tiekėjai.
- (7) Atsižvelgiant į rinkos dalį turėtų būti nustatytos ribos, siekiant, kad būtų atspindėta tiekėjų įtaka rinkoje. Be to, šiam konkrečiam sektoriui skirtame reglamente turėtų būti nustatytos griežtesnės taisyklės už numatytas Reglamentu (EB) Nr. 2790/1999, ypač pasirinktiniam paskirstymui. Ribos, kurias viršijus galima daryti prielaidą, kad vertikalios susitarimais užtikrinti pranašumai viršija jų ribojantį poveikį, turėtų keistis atsižvelgiant į skirtingas vertikalios susitarimo rūšių savybes. Todėl galima daryti prielaidą, kad vertikalios susitarimais tokie pranašumai iš esmės užtikrinami tada, jeigu atitinkamas tiekėjas užima ne didesnę kaip 30 % naujų motorinių transporto priemonių arba atsarginių dalių platinimo rinkos dalį ar ne didesnę kaip 40 % rinkos dalį, jeigu parduodant naujas motorines transporto priemones naudojama kiekybinis pasirinktinis paskirstymas. Kalbant apie garantinį aptarnavimą, galima daryti prielaidą, kad apskritai vertikalūs susitarimai, kuriais tiekėjas nustato atitinkamos markės motorinių transporto priemonių remonto arba techninės priežiūros paslaugų, kurias teikia jo įgaliojantieji remontininkai, kriterijus ir pagal tuos susitarimus įgaliojantį remontininkus aprūpina įranga ir apmoko, kad jie galėtų teikti tokias paslaugas, užtikrina tuos pranašumus, jeigu atitinkamo tiekėjo įgaliojantį remontininkų tinklas užima didesnę kaip 30 % rinkos dalį. Tačiau jei tai yra išimtinio tiekimo įpareigojimus apimantis vertikalios susitarimas, nustatant bendrą tokių vertikaliųjų susitarimų poveikį rinkai pirmiausia atsižvelgiama į pirkėjui tenkančią rinkos dalį.

⁽¹⁾ OL L 36, 1965 3 6, p. 533/65.

⁽²⁾ OL L 148, 1999 6 15, p. 1.

⁽³⁾ OL L 67, 2002 3 16, p. 2.

⁽⁴⁾ OL L 336, 1999 12 29, p. 21.

- (8) Jeigu būtų viršijamos šios rinkos dalių ribos, nebūtų galima daryti prielaidos, kad vertikaliais susitarimais, patenkančiais į 81 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, paprastai būtų užtikrinta tokio pobūdžio ir svarbos objektyvi nauda, kad būtų kompensuota konkurencijai tokiais susitarimais daroma žala. Tačiau tokios naudos galima tikėtis kiekybinio išskirtinio paskirstymo atveju, neatsižvelgiant į tiekėjo užimamą rinkos dalį.
- (9) Siekiant neleisti tiekėjui nutraukti susitarimo dėl to, jog platintojas arba remontininkas imasi konkurenciją skatinančių veiksmų tokių kaip aktyvūs arba pasyvūs pardavimai užsienio vartotojams, kelių prekės ženklų naudojimas ar remonto arba techninės priežiūros paslaugų subranga, kiekviename pranešime apie nutraukimą turi būti aiškiai raštu nurodytos priežastys, kurios turi būti objektyvios ir suprantamos. Be to, siekiant padidinti platintojų ir remontininkų nepriklausomumą nuo jų tiekėjų, turėtų būti numatytas minimalus pranešimo apie ribotos trukmės sudarytų susitarimų nepratęsimą ir neribotos trukmės susitarimų nutraukimą, laikotarpis.
- (10) Siekiant skatinti rinkos integraciją ir platintojams arba įgaliotiems remontininkams suteikti papildomų verslo galimybių, platintojams ir įgaliotiems remontininkams turi būti leidžiama pirkti kitas tokios pačios rūšies įmones, kurios paskirstymo sistemoje parduoda ar taiso tos pačios markės motorines transporto priemones. Dėl to kiekviename tiekėjo su platintoju arba įgaliotuju remontininku sudarytame vertikaliame susitarime turi būti numatyta pastarųjų teisė visos savo teisės ir įsipareigojimus perduoti bet kokiai pasirinktai tos pačios rūšies įmonei, kuri paskirstymo sistemoje parduoda ar taiso tos pačios markės motorines transporto priemones.
- (11) Siekiant, kad būtų užtikrintas greitas paskirstymo susitarimo šalių ginčų, kurie galėtų trukdyti veiksmingai konkurencijai, sprendimas, išimtis susitarimams turėtų būti taikoma tik tada, jeigu juose numatyta kiekvienos šalies teisė kreiptis į nepriklausomą ekspertą arba arbitrą, ypač jeigu buvo pateiktas pranešimas apie susitarimo nutraukimą.
- (12) Nepaisant atitinkamų įmonių užimamos rinkos dalies, šis reglamentas netaikomas tam tikrus griežtus antikonkurencinius suvaržymus (pagrindinius apribojimus) apimančius vertikaliems susitarimams, kurie iš esmės pastebimai riboja konkurenciją užimant net ir mažas rinkos dalis ir kurie nėra būtini pirmiau minėtam teigiamam poveikiui pasiekti. Pirmiausia tai taikoma vertikaliems susitarimams, apimančiams apribojimus, tokius kaip mažiausios arba nustatytos perpardavimo kainos apribojimai, ir, su tam tikromis išimtimis, teritorijos, kurioje arba vartotojų, kuriems platintojas ar remontininkas gali perduoti sutarties prekes arba paslaugas, apribojimai. Šiems susitarimams neturėtų būti taikomos išimty.
- (13) Būtina užtikrinti, kad veiksminga konkurencija nebūtų ribojama bendrojoje rinkoje ir tarp skirtingose valstybėse narėse įsisteigusių platintojų, jeigu tiekėjas tam tikrose rinkose naudoja pasirinktinę, kitose – kitokios formos paskirstymą. Ypač išimtis neturėtų būti taikoma pasirinktinio paskirstymo susitarimams rinkose, kuriose buvo paskirtos išskirtinės teritorijos, įsisteigusiems visiems galutiniams vartotojams arba neįgaliotiems platintojams, apribojantiems pasyvius pardavimus bei tiems pasirinktinio paskirstymo susitarimams, kurie pasyvius pardavimus apriboja išimtinai kitiems platintojams paskirtoms vartotojų grupėms. Išimtis išskirtinio paskirstymo susitarimams taip pat neturėtų būti taikoma tuo atveju, jeigu aktyvūs arba pasyvūs pardavimai ribojami rinkose, kuriose yra naudojamas pasirinktinis paskirstymas, įsisteigusiems visiems galutiniams vartotojams arba neįgaliotiems platintojams.
- (14) Bet kurio platintojo teisė pasyviai, arba tam tikrais atvejais, aktyviai, perduoti naujas motorines transporto priemones galutiniams vartotojams, taip pat turėtų apimti teisę tokias transporto priemones perduoti tiems galutiniams vartotojams, kurie įgaliojimą pirkti, pristatyti, gabenti arba laikyti naują motorinę transporto priemonę savo vardu yra davę tarpininkui arba pirkimo agentui.
- (15) Bet kurio platintojo teisė perduoti naujas motorines transporto priemones arba atsargines dalis ar visų įgaliotųjų remontininkų teisė pasyviai arba, tam tikrais atvejais, aktyviai, teikti remonto arba techninės priežiūros paslaugas, turėtų apimti teisę naudotis Internetu arba Internetu pateikiamais puslapiais.
- (16) Ribos, kurias tiekėjai nustato savo platintojų vykdomiems pardavimams, skirtiems bet kuriam galutiniam vartotojui kitose valstybėse narėse, pvz., jeigu platintojo atlyginimas arba pardavimo kaina priklauso nuo transporto priemonių paskirties vietos ar galutinių vartotojų gyvenamosios vietos, sudaro netiesioginį pardavimų apribojimą. Kiti netiesioginio pardavimų apribojimo pavyzdžiai – tai pardavimų teritorija, išskyrus bendrąją rinką, pagrįstos tiekimo kvotos, kurios taikomos kartu su pardavimo užduotimis arba atskirai nuo pastarųjų. Premijų sistema, pagrįsta transporto priemonių paskirties vieta arba bet kokia kita diskriminuojančia produkto tiekimo platintojui forma, jeigu trūksta produkto ar kitais atvejais, taip pat sudaro netiesioginį pardavimų apribojimą.
- (17) Vertikalūs susitarimai, kurie neįpareigoja įgaliotųjų remontininkų tiekėjo paskirstymo sistemoje vykdyti garantijos sąlygų, teikti nemokamas techninės priežiūros paslaugas ir atlikti bendrojoje rinkoje perduotų visų atitinkamos markės motorinių transporto priemonių garantinės priežiūros darbų, sudaro netiesioginį pardavimų apribojimą ir tiems susitarimams neturėtų būti taikoma išimtis. Šis įpareigojimas nepažeidžia motorinių transporto priemonių tiekėjo teisės įpareigoti platintoją, kad pastarojo perduotoms naujoms motorinėms transporto priemonėms būtų taikomos garantijos sąlygos ir kad platintojas pats teiktų nemokamas techninės priežiūros paslaugas ir atliktų garantinės priežiūros darbus arba, subrangos atveju, tuos darbus atliktų įgaliotasis(-ieji) remontininkas(-ai), su kuriuo(-iais) buvo sudaryta subrangos sutartis teikti tas

- paslaugas. Tokiu atveju vartotojai turėtų turėti galimybę kreiptis į platintoją, jeigu pirmiau minėtų įsipareigojimų tinkamai nevykdytų įgaliotasis remontininkas, su kuriuo platintojas yra sudaręs subrangos sutartį teikti tas paslaugas. Be to, siekiant užtikrinti, kad platintojai galėtų parduoti motorines transporto priemones galutiniams vartotojams bendrojoje rinkoje, išimtis turėtų būti taikoma tik tiems paskirstymo susitarimams, kuriuos vykdydami tiekėjo tinkle remontininkai privalėtų atlikti sutarties prekių remonto ir techninės priežiūros darbus neatsižvelgdami į tai, ar tos prekės buvo parduotos bendrojoje rinkoje.
- (18) Rinkose, kuriose naudojamas pasirinktinis paskirstymas, išimtis taikoma draudimui, nustatančiam, kad platintojui neleidžiama vykdyti veiklos iš papildomos įsisteigimo vietos, jeigu jis platina ne lengvuosius automobilius arba mažos keliamosios galios komercines transporto priemones. Tačiau tam draudimui netaikoma išimtis, jeigu jis apriboja platintojo komercinės veiklos plėtrą nustatyta įsisteigimo vieta, pvz., draudžiant plėsti pardavimų apimčiai padidinti būtiną infrastruktūrą arba įsigyti ją, įskaitant pardavimais Internetu sąlygotą padidėjimą.
- (19) Būtų netikslinga taikyti išimtis bet kokiam vertikaliam susitarimui, ribojančiam paskirstymo sistemos narių galimybes nepriklausomiems remontininkams parduoti originalias arba panašios kokybės atsargines dalis, kurias pastarieji naudoja remontui ar techninei priežiūrai. Tie nepriklausomi remontininkai, negaudami tokių atsarginių dalių, nesugebėtų veiksmingai konkuruoti su įgaliotaisiais remontininkais, nes negalėtų vartotojams teikti geros kokybės paslaugų, kurios prisideda užtikrinant patikimą ir saugų motorinių transporto priemonių eksploatavimą.
- (20) Suteikiant galutiniams vartotojams teisę pirkti iš bet kurio atitinkamus modelius parduodančio ir bendrojoje rinkoje įsisteigusio platintojo naujas motorines transporto priemones, kurių specifikacijos atitiktų parduotų bet kurioje kitoje valstybėje narėje, išimtis turėtų būti taikoma tik vertikaliesiems susitarimams, leidžiantiems platintojams užsisakyti, laikyti ir parduoti visas transporto priemones, kurios atitinka sutartyje numatytus modelius. Diskriminuojančios arba objektyviai nepagrįstos tiekimo sąlygos, ypač pristatymo laiko tarpų arba kainų, kurias nustato atitinkamų transporto priemonių tiekėjas, turi būti laikomos platintojo galimybės parduoti tokias transporto priemones apribojimu.
- (21) Motorinės transporto priemonės – tai brangios ir techniniu požiūriu sudėtingos mobilios prekės, kurias būtina ir reguliariai, ir iš anksto nenustatytu dažnumu remontuoti bei atlikti techninę jų priežiūrą. Tačiau naujų motorinių transporto priemonių platintojai taip pat neturi atlikti remonto ir techninės priežiūros. Tiekėjų ir galutinių vartotojų teisėtus interesus būtų galima visiškai patenkinti, jeigu dėl tų paslaugų, įskaitant garantijos sąlygų vykdymą, nemokamas techninės priežiūros paslaugas ir garantinės priežiūros darbus, platintojas su remontininku ar keliais remontininkais tiekėjo įsteigtoje paskirstymo sistemoje sudarytų subrangos sutartis. Vis dėlto tikslinga palengvinti galimybę gauti remonto ir techninės priežiūros paslaugas. Todėl tiekėjas gali reikalauti, kad platintojai, kurie su vienu arba daugiau įgaliotųjų remontininkų yra sudarę subrangos sutartis dėl remonto ir techninės priežiūros paslaugų, galutiniams vartotojams nurodytų atitinkamų vienos ar daugiau remonto dirbtuvių adresą(-us). Jeigu nė vienas iš tų įgaliotųjų remontininkų nėra įsisteigęs greta pardavimo vietos, tiekėjas taip pat gali reikalauti iš platintojo, kad pastarasis galutiniams vartotojams nurodytų, koku atstumu atitinkama viena arba daugiau remonto dirbtuvė(-vės) yra nuo pardavimo vietos. Tačiau tiekėjas šiuos įpareigojimus gali nustatyti tik tada, jeigu panašius įpareigojimus jis nustato platintojams, kurių remonto dirbtuvės nėra tuose pačiuose pastatuose kaip ir pardavimo vieta.
- (22) Be to, tam, kad būtų suteiktos atitinkamos remonto ir techninės priežiūros paslaugos, nebūtina taip pat numatyti, jog įgaliotieji remontininkai parduotų naujas motorines transporto priemones. Todėl išimtis neturėtų būti taikoma vertikaliesiems susitarimams, apimančioms kokį nors tiesioginį arba netiesioginį įpareigojimą ar akstiną, skatinantį pardavimų susiejimą su techninės priežiūros atlikimu arba vienos iš tų veiklų vykdymą darant priklausomu nuo kitos veiklos; ypač tai pasakytina tuo atveju, kai su viena veikla būtinų prekių arba paslaugų pirkimu ar pardavimu susijusių platintojų ar įgaliotųjų remontininkų atlyginimas priklauso nuo su kita veikla būtinų prekių arba paslaugų pirkimu ar pardavimu, arba jeigu visos tos prekės ar paslaugos yra neišskiriančios sujungtos į bendrą atlyginimo arba nuolaidų sistemą.
- (23) Siekiant užtikrinti veiksmingą konkurenciją remonto ir techninės priežiūros rinkose bei leisti, kad galutiniams vartotojams remontininkai pasiūlytų galinčias konkuruoti atsargines dalis, tokias kaip originalios atsarginės arba tos pačios kokybės dalys, išimtis neturėtų būti taikoma vertikaliesiems susitarimams, kurie riboja transporto priemonės gamintojo paskirstymo sistemoje dalyvaujančių įgaliotųjų remontininkų, atsarginių dalių nepriklausomų platintojų, nepriklausomų remontininkų arba galutinių vartotojų galimybės atsargines dalis įsigyti iš tų atsarginių dalių gamintojo ar iš kitos jų pasirinktos trečiosios šalies. Tai neturi įtakos atsarginių dalių gamintojo atsakomybei pagal civilinę teisę.

- (24) Be to, siekiant užtikrinti, kad įgaliotieji ir nepriklausomi remontininkai bei galutiniai vartotojai galėtų nustatyti motorinių transporto priemonių sudėtinių dalių arba atsarginių dalių gamintoją ir pasirinkti tarp konkuruojančių atsarginių dalių, išimtis neturėtų būti taikoma susitarimams, kuriais motorinių transporto priemonių gamintojas apriboja sudėtinių dalių arba originalių atsarginių dalių gamintojo galimybę savo prekės ženklą arba identifikavimo ženklą efektyviai ir matomai dėti ant tų dalių. Taip pat siekiant, kad būtų lengviau pasirinkti ir parduoti atsargines dalis, pagamintas laikantis specifikacijų ir gamybos bei kokybės standartų, kuriuos transporto priemonės gamintojas yra nustatęs sudėtinėms dalims ar atsarginėms dalims gaminti, daroma prielaida, jog atsarginės dalys yra originalios atsarginės dalys, jeigu atsarginių dalių gamintojas išduoda sertifikatą, patvirtinantį, kad tų dalių kokybė atitinka surenkant motorinę transporto priemonę naudojamų sudėtinių dalių kokybę ir kad jos buvo pagamintos pagal tas specifikacijas ir standartus. Kitas atsargines dalis, dėl kurių atsarginių dalių gamintojas bet kada gali išduoti sertifikatą, patvirtinantį, kad jos atitinka tam tikrą motorinę priemonę surenkant naudojamų sudėtinių dalių kokybę, galima parduoti kaip tokios pačios kokybės atsargines dalis.
- (25) Išimtis neturėtų būti taikoma vertikaliesiems susitarimams, kurie apriboja įgaliotųjų remontininkų galimybes naudoti tokios pačios kokybės atsargines dalis motorinei transporto priemonei remontuoti arba jos techninei priežiūrai atlikti. Tačiau atsižvelgiant į tiesioginę transporto priemonės gamintojo sutartinę atsakomybę, kylančią atliekant remontą pagal garantijos sąlygas, teikiant nemokamas techninės priežiūros paslaugas ir atliekant transporto priemonės garantinės priežiūros darbus, susitarimams, kuriais įgaliotieji remontininkai įpareigojami tiems remontams naudoti transporto priemonės gamintojo tiekiamas originalias atsargines dalis, turėtų būti taikoma išimtis.
- (26) Siekiant remonto ir techninės priežiūros paslaugų rinkoje apsaugoti veiksmingą konkurenciją bei užkirsti kelią, kad nepriklausomiems remontininkams nebūtų uždrausta naudoti savo teise teikti paslaugas, motorinių transporto priemonių gamintojai turi leisti, kad visi suinteresuoti nepriklausomi operatoriai turėtų priėjimą prie visos techninės informacijos, diagnostinės ir kitos įrangos, įrankių, įskaitant visą atitinkamą programinę įrangą, ir motorinėms priemonėms remontuoti ir techninei priežiūrai atlikti būtino apmokymo. Nepriklausomi operatoriai, kuriems turi būti užtikrintas toks priėjimas pirmiausia apima nepriklausomus remontininkus, remonto įrangos arba įrankių gamintojus, techninės informacijos leidėjus, automobilių klubus, kelių priežiūros tarnybas, patikrinimo ir bandymo paslaugas bei remontininkų apmokymo paslaugas siūlančius operatorius. Priėjimo sąlygos neturi diskriminuoti nei įgaliotųjų, nei nepriklausomų operatorių, priėjimas turi būti užtikrintas pateikus prašymą, ir nepagrįstai neatidėliojant bei už informaciją nustatyta kaina neturėtų neskatinti nesinaudoti tos informacijos gavimu, neatsižvelgiant į tai, koku mastu nepriklausomas operatorius naudoja informaciją. Turėtų būti reikalaujama, kad motorinių transporto priemonių tiekėjas nepriklausomiems operatoriams suteiktų priėjimą prie techninės informacijos apie naujas motorines transporto priemones tuo pat metu kaip ir savo įgaliotiesiems remontininkams, ir kad jis neturėtų nepriklausomų operatorių įpareigoti, jog jie pirktų daugiau informacijos nei būtina atitinkamam darbui atlikti. Tiekėjai turėtų būti įpareigoti suteikti priėjimą prie techninės informacijos, kuri būtina motorinėje transporto priemonėje sumontuotiems elektroniniams įtaisams perprogramuoti. Tačiau tiekėjai turi teisę, ir tai pateisinama, nesuteikti priėjimo prie informacijos, kuria pasinaudojusios trečiosios šalys galėtų apeiti arba išjungti transporto priemonėje sumontuotus nuo vagystės apsaugančius įtaisus, perkalibruoti elektroninius įtaisus arba suklastoti įtaisus, pvz., motorinės transporto priemonės greitį ribojančius įtaisus, jeigu nuo vagystės, perkalibravimo arba klastojimo negalima apsaugoti ne tokiais griežtomis priemonėmis. Intelektinės nuosavybės teisėmis ir teise į komercinę paslaptį, įskaitant teisę į pirmiau minėtus įtaisus, turi būti naudojamosi taip, kad būtų išvengta bet kokio piktnaudžiavimo.
- (27) Siekiant užtikrinti patekimą į rinką ir užkirsti kelią išankstiniam susitarimui atitinkamose rinkose bei suteikti galimybę platintojams parduoti dviejų arba daugiau gamintojų transporto priemones, kurias surenka nesusijusios įmonės ir kurios turi prekės ženklą, išimčiai taikomos tam tikros konkrečios sąlygos. Dėl to išimtis neturėtų būti taikoma nekonkurenciniams įsipareigojimams. Pirmiausia, nepažeidžiant tiekėjo galimybės reikalauti, kad platintojas transporto priemonės pateiktų tam tikram prekės ženklui skirtose demonstravimo salėse tam, jog nebūtų painiojami prekės ženklai, nė vienam draudimui parduoti konkuruojančius modelius neturėtų būti taikoma išimtis. Tas pats reikalavimas taikomas įpareigojimui pateikti visus motorinių transporto priemonių tipus, jeigu dėl to neįmanoma ar labai sunku parduoti ar demonstruoti nesusijusių įmonių pagamintas transporto priemones. Be to, įpareigojimas turėti personalą parduodantį konkrečiu prekės ženklu pažymėtas prekes, laikomas netiesioginiu įpareigojimu nekonkuruoti ir dėl to jam neturėtų būti taikoma išimtis, jeigu platintojas nusprendžia neturėti tam tikru prekės ženklu pažymėtų prekių parduodančio personalo ir tiekėjas neapmoka visų iš to kylančių papildomų išlaidų.
- (28) Siekiant užtikrinti, kad remontininkai galėtų remontuoti visas motorines transporto priemones arba atlikti jų techninę priežiūrą, išimtis neturėtų būti taikoma jokiam įpareigojimui, apribojančiam motorinių transporto priemonių remontininkų galimybę teikti konkuruojančių tiekėjų prekės ženklais pažymėtų transporto priemonių remonto arba techninės priežiūros paslaugas.
- (29) Be to, būtinos specialios sąlygos, kad iš išimties taikymo srities būtų pašalinti tam tikri apribojimai, kurie kartais nustatomi pagal pasirinktinės paskirstymo sistemą. Jos pirmiausia taikomos įpareigojimams, kuriais siekiama užtikrinti, kad pasirinktinės paskirstymo sistemos nariai nepardavinėtų tam tikrų konkuruojančių tiekėjų prekės ženklą turinčių motorinių transporto priemonių ir dėl tokio įpareigojimo gali būti nutrauktas tam tikrus prekės ženklus turinčių transporto priemonių pardavimas. Būtinos papildomos sąlygos konkurencijai tarp prekės ženklą turinčių transporto priemonių ir rinkos integracijai bendroje rinkoje skatinti, kad būtų sukurtos galimybės platintojams ir įgaliotiesiems remontininkams, pageidaujantiems pasinaudoti verslo plėtros galimybėmis už savo įsisteigimo

vietos ribų ir kad būtų nustatytos sąlygos platintojams, kurie platina skirtingą prekės ženklą turinčias transporto priemonės, plėsti savo veiklą. Ypač neturėtų būti taikoma išimtis nuostatomis, reglamentuojančioms apribojimus vykdyti veiklą iš neteisėtos įsisteigimo vietos platinant lengvuosius ir mažos keliamosios galios komercinius automobilius arba teikti remonto ar techninės priežiūros paslaugas. Tiekėjas gali reikalauti, kad papildomos vietos lengviesiems ir mažos keliamosios galios komerciniams automobiliams parduoti ar pristatyti arba remonto dirbtuvės atitiktų toje pačioje geografinėje teritorijoje esančioms panašioms prekybos vietoms taikomus tam tikrus kokybės kriterijus.

(30) Išimtis netaikoma apribojimams, susiaurintiems platintojo galimybes sūlyti lizingo paslaugas parduodant motorines transporto priemones.

(31) Turimos rinkos dalies apribojimai, tai, kad išimtis netaikoma tam tikriems vertikaliems susitarimams, ir šiame reglamente numatytos sąlygos turėtų paprastai užtikrinti, kad susitarimai, kuriems taikoma išimtis, neleistų dalyvaujančioms įmonėms panaikinti konkurencijos didelės atitinkamų prekių arba paslaugų dalies atžvilgiu.

(32) Ypatingais atvejais, kai susitarimų, kuriems būtų taikoma išimtis, poveikis būtų nesuderinamas su 81 straipsnio 3 dalimi, Komisija yra įgaliota atšaukti išimties taikymą; pirmiausia ji atšaukiama tada, jeigu pirkėjas turi didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, kurioje jis perparduoda prekes arba teikia paslaugas ar jeigu vertikalių susitarimų lygiagrečius tinklai daro panašų poveikį, kuriuo gerokai apribojamas patekimas į atitinkamą rinką arba konkurencija joje; toks bendras poveikis, pvz., gali atsirasti pasirinktinio paskirstymo atveju. Komisija taip pat gali atšaukti išimties taikymą, jeigu konkurencija rinkoje gerokai apribojama dėl to, kad rinkoje dalyvauja įtaką rinkoje turintis tiekėjas arba jeigu kainos ir teikimo sąlygos motorinių transporto priemonių platintojams iš esmės skiriasi geografinėse rinkose. Komisija taip pat gali atšaukti išimtį, jeigu pagal sutarties apimtį tiekiant prekes taikomos diskriminacinės kainos arba sąlygos, arba nepagrįstai dideli priedai, pvz., nustatymas dešinėje pusėje turėti vairarati.

(33) Reglamentas Nr. 19/65/EEB valstybių narių nacionalinėms institucijoms suteikia teisę atšaukti išimties taikymą vertikaliems susitarimams, kurių poveikis nesiderina su 81 straipsnio 3 dalyje nustatytomis sąlygomis, jeigu tas poveikis jaučiamas tų valstybių narių teritorijoje ar jos dalyje, ir jeigu tai teritorijai būdingi atskiros geografinės

rinkos požymiai; nacionalinių institucijų teisės atšaukti taikymas neturėtų sukliudyti vienodam Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymui visoje bendrojoje rinkoje arba nevaržomam priemonių, kurių buvo imtasi įgyvendinant tas taisykles, įgyvendinimui.

(34) Siekiant užtikrinti geresnę vertikalių susitarimų, kuriais nustatomos panašios ribojančiosios priemonės ir kurie apima daugiau kaip 50 % tam tikros rinkos, lygiagrečių tinklų kontrolę, Komisijai turėtų būti leidžiama pareikšti, kad išimtis netaikoma vertikaliems susitarimams, nustatantiems konkrečius apribojimus tam tikroje rinkoje, ir tuo pačiu užtikrinant, jog tiems susitarimams būtų vėl visa apimtimi imta taikyti 81 straipsnio 1 dalis.

(35) Išimtis turėtų būti suteikta nepažeidžiant Sutarties 82 straipsnio nuostatų dėl įmonės piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi taikymo;

(36) 1995 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1475/95 dėl Sutarties 85 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms motorinių transporto priemonių paskirstymo ir techninės priežiūros susitarimų rūšims ⁽¹⁾ taikomas iki 2002 m. rugsėjo 30 d. Siekiant, kad visi operatoriai turėtų laiko pritaikyti vertikalius susitarimus, kurie turi atitikti tą reglamentą, kuris dar liktų galioti pasibaigus jame numatytos išimties galiojimo laikui, tikslinga, kad pereinamasis laikotarpis tiems susitarimams būtų taikomas iki 2003 m. spalio 1 d. ir per tą laiką susitarimams jau būtų taikoma išimtis draudimui, nustatytam 81 straipsnio 1 dalyje.

(37) Siekiant, kad naujų lengvųjų automobilių ir mažos keliamosios galios komercinių automobilių visi kiekybinės pasirinktinės distribucijos sistemos operatoriai savo verslo strategijas galėtų suderinti su išimties netaikymu išlygomis vietos atžvilgiu, tikslinga nustatyti, kad 5 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta sąlyga įsigalioja nuo 2005 m. spalio 1 d.

(38) Komisija turėtų pastoviai prižiūrėti, kaip taikomas šis reglamentas, ypač atkreipdama dėmesį, koks jo poveikis konkurencijai bendrojoje rinkoje arba atitinkamose jos dalyse parduodant motorines transporto priemones mažmeniniu būdu ir atliekant jų garantinį aptarnavimą. Tai apima šio reglamento poveikio priežiūrą motorinių transporto priemonių platinimo struktūrai ir koncentracijos lygiui bei bet koki kitą poveikį konkurencijai. Komisija taip pat turėtų įvertinti šio reglamento taikymą ir ne vėliau kaip 2008 m. gegužės 31 d. parengti ataskaitą,

⁽¹⁾ OL L 145, 1995 6 29, p. 25.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Sąvokos

1. Šiame reglamente:

- a) „konkuruojančios įmonės“ – tai tikrieji arba potencialūs tiekėjai toje pačioje produkto rinkoje; prekės rinka apima prekes arba paslaugas, kurias pirkėjas su sutarties prekėmis ar paslaugomis laiko lygiavertėmis arba viena kita pakeičiančiomis dėl prekių savybių, jų kainų ir numatytos paskirties;
- b) „įpareigojimas nekonkuruoti“ – tai bet koks tiesioginis arba netiesioginis įpareigojimas, kad pirkėjas negamintų, nepirktų, neparduotų arba neperparduotų prekių ar paslaugų, kurios konkuruoja su sutarties prekėmis arba paslaugomis, arba bet koks tiesioginis ar netiesioginis įpareigojimas pirkėjui pirkti iš tiekėjo arba kitos jo nustatytos įmonės daugiau kaip 30 % bendro sutartyje numatyto prekių kiekio, atitinkančio prekes arba paslaugas ir jų pakaitalus atitinkamoje rinkoje, apskaičiuoto atsižvelgiant į to pirkėjo pirkinų vertę ankstesniais kalendoriniais metais. Įpareigojimas platintojui, kad kitų tiekėjų motorines transporto priemones jis pardavinėtų kitose demonstravimo salėse, siekiant, jog nebūtų supainioti modeliai, šiame reglamente nelaikomas įpareigojimu nekonkuruoti. Įpareigojimas platintojui turėti specialų personalą, kuris pardavinėtų skirtingus prekes ženklus turinčias motorines transporto priemones, šiame reglamente laikomas įpareigojimu nekonkuruoti, jeigu platintojas nusprendžia neturėti tik tam tikrus skirtingus prekes ženklus turinčias motorines transporto priemones pardavinėjančio specialaus personalo ir jeigu tiekėjas neapmoka visų papildomų iš to kylančių išlaidų;
- c) „vertikalūs susitarimai“ – tai dviejų ar daugiau įmonių sudaryti susitarimai arba suderinti veiksmai, kuriuos sudaro arba kurių imasi skirtinguose gamybos arba platinimo grandinės lygiuose veikiančios įmonės;
- d) „vertikalūs apribojimai“ – tai konkurencijos apribojimai, patenkantys į 81 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jeigu šie apribojimai yra nustatyti vertikaliame susitarime;
- e) „išskirtinio tiekimo įpareigojimas“ – tai bet koks tiesioginis arba netiesioginis įpareigojimas, verčiantis tiekėją parduoti sutarties prekes arba paslaugas specialiam naudojimui arba perpardavimui tik vienam pirkėjui bendrojoje rinkoje;
- f) „pasirinktinio paskirstymo sistema“ – tai platinimo sistema, kurioje tiekėjas imasi sutarties prekes arba paslaugas tiesiogiai ar netiesiogiai parduoti tik pagal konkrečius kriterijus pasirinktiems platintojams arba remontininkams ir jeigu tie platintojai arba remontininkai įsipareigoja tų prekių arba paslaugų neparduoti neįgaliotiesiems platintojams ar nepriklausomiems remontininkams, tačiau nepažeidžiant galimybės atsargines dalis parduoti nepriklausomiems remontininkams arba įpareigojimo nepriklausomiems operatoriams pateikti visą techninę informaciją, diagnostinę įrangą, įrankius ir organizuoti mokymą, būtiną motorinėms transporto priemonėms remontuoti ir jų techninei priežiūrai atlikti arba aplinkos apsaugos priemonėms įgyvendinti;
- g) „kiekybinė pasirinktinio paskirstymo sistema“ – tai pasirinktinio paskirstymo sistema, kurioje rinkdamasis platintojus arba remontininkus tiekėjas taiko tiesiogiai jų skaičių ribojančius kriterijus;
- h) „kokybinė pasirinktinio paskirstymo sistema“ – tai pasirinktinio paskirstymo sistema, kurioje rinkdamasis platintojus arba remontininkus tiekėjas taiko tik kokybinio pobūdžio, atsižvelgiant į sutarties prekes arba paslaugas būtinus ir visiems platintojams arba remontininkams, kurie pateikia prašymus dalyvauti paskirstymo sistemoje, vienodai nustatytus kriterijus ir kurie netaikomi diskriminuojant bei tiesiogiai neriboja platintojų arba remontininkų skaičiaus;
- i) „intelektinės nuosavybės teisės“ – tai pramoninės nuosavybės teisės, autorinė teisė ir gretutinės teisės;
- j) „komercinė paslaptis“ – tai nepatentuotos slaptos, esminės ir patvirtintos praktinės informacijos, kurią tiekėjas sukaupe iš savo praktinės veiklos ir ją patikrino, visuma; šiuo požiūriu „slapta“ informacija reiškia, kad komercinė paslaptis nėra visiems žinoma arba lengvai prieinama kaip visuma arba pagal tikslią jos sudėtinių dalių konfigūraciją arba tų dalių sąrangą; „esminė“ reiškia, kad komercinė paslaptis priskiriama informacijai, kuri būtina pirkėjui, kad jis galėtų naudoti sutarties prekes arba paslaugas, jas parduodant ar perparduodant; „patvirtinta“ reiškia, kad komercinė paslaptis turi būti aprašyta pakankamai išsamiai, kad būtų galima patikrinti, ar ji atitinka slaptumo ir svarbos kriterijus;
- k) „pirkėjas“ – tai platintojas arba remontininkas, įskaitant kitos įmonės vardą prekes ar paslaugas parduodančią įmonę;
- l) „įgaliotasis remontininkas“ – tai motorinių transporto tiekėjo nustatytoje platinimo sistemoje dalyvaujantis tų transporto priemonių remonto ir techninės priežiūros paslaugų teikėjas;
- m) „nepriklausomas remontininkas“ – tai motorinių transporto priemonių tiekėjo, kuris teikia jų remonto ir techninės priežiūros paslaugas, nustatytoje sistemoje nedalyvaujantis remonto ir techninės priežiūros paslaugų teikėjas. Tam tikro tiekėjo paskirstymo sistemoje dalyvaujantis įgaliotasis remontininkas šiame reglamente nepriklausomu remontininku laikomas tiek, kiek jis suremontuoja iš atitinkamo tiekėjo paskirstymo sistemos, kurioje jis nedalyvauja, pateiktas motorines transporto priemones arba atlieka jų techninę priežiūrą;
- n) „motorinė transporto priemonė“ – tai tris arba daugiau važiuokles turinti naudojimui viešuosiuose keliuose skirta savaeigė transporto priemonė;
- o) „lengvasis automobilis“ – tai be vairuotojo sėdimos vietos ne daugiau kaip aštuonias sėdimas vietas turinti keleiviams vežti skirta motorinė transporto priemonė;

- p) „mažos keliamosios galios komercinė transporto priemonė“ – kroviniams vežti skirta motorinė transporto priemonė, kurios didžiausia masė neviršija 3,5 tonų; jeigu taip pat parduodamas mažos keliamosios galios komercinės transporto priemonės tam tikras modelis, kurio didžiausia masė viršija 3,5 tonas, visi tos transporto priemonės modeliai turi būti laikomi mažos keliamosios galios komercinėmis transporto priemonėmis;
- q) „sutartimi apimama grupė“ – tai visi skirtingi motorinių transporto priemonių modeliai, kuriuos platintojas gali nusipirkti iš tiekėjo;
- r) „sutarties apimamoje grupėje numatyta modelį atitinkanti motorinė transporto priemonė“ – tai transporto priemonė, dėl kurios su gamintojo įsteigtoje arba jam sutikus įsteigtoje paskirstymo sistemoje dalyvaujanti kita įmone sudaromas paskirstymo susitarimas ir kurią:
- dideliais kiekiais gamina arba surenka gamintojas, ir
- kėbulo stiliumi, pavara, važiuokle ir variklio rūšimi atitinka numatytą sutarties apimamoje grupėje;
- s) „atsarginės dalys“ – tai motorinėje transporto priemonėje sumontuotos arba prie jos pritvirtintos prekės, pakeičiančios tos transporto priemonės sudėtinės dalis, įskaitant tepalus, ir kurios būtinos naudojant motorinę transporto priemonę, išskyrus kurą;
- t) „originalios atsarginės dalys“ – tai tokios pačios kokybės kaip sudėtinės dalys, iš kurių surenkama motorinė transporto priemonė, atsarginės dalys, pagamintos pagal transporto priemonės gamintojo nustatytus atitinkamos motorinės transporto priemonės sudėtinių ar atsarginių dalių specifikacijas ir gamybos standartus. Tai apima ir atsargines dalis, kurios pagamintos toje pačioje kaip ir sudėtinės dalys gamybos linijoje. Daroma prielaida, jeigu neįrodyta kitaip, kad dalys yra originalios atsarginės dalys, jei dalies gamintojas patvirtina, jog dalys atitinka tam tikrai transporto priemonei surinkti naudojamų sudėtinių dalių kokybę ir buvo pagamintos pagal transporto priemonės gamintojo specifikacijas ir gamybos standartus;
- u) „tokios pačios kokybės atsarginės dalys“ – tai išimtinai atsarginės dalys, pagamintos visų įmonių, kurios bet kada gali patvirtinti, kad tam tikrų dalių kokybė atitinka kokybę tų sudėtinių dalių, kurios yra arba buvo naudojamos atitinkamai motorinei transporto priemonei surinkti;
- v) „paskirstymo sistemos įmonės“ – tai gamintojas ir įmonės, kurioms gamintojas yra patikėjęs arba jam sutikus joms buvo patikėta platinti arba remontuoti sutarties prekes ar lygiavertes prekes arba atlikti jų techninę priežiūrą;
- w) „galutinis vartotojas“ – jiems priskiriamos lizingo bendrovės, jeigu sudaromose lizingo sutartyse nenumatytas nuosavybės teisės perdavimas arba galimybė nusipirkti transporto priemonę nepasibaigus sutarties galiojimo laikui.

2. Terminai „įmonė“, „tiekėjas“, „pirkėjas“, „platintojas“ ir „remontininkas“ apima atitinkamas su jais susijusias įmones.

„Susijusios įmonės“ – tai:

- a) įmonės, kuriose susitarimo šalis tiesiogiai arba netiesiogiai:
- turi daugiau kaip pusę balsavimo teisių; arba
 - turi teisę skirti daugiau kaip pusę priežiūros tarnybos, valdančiosios tarybos arba įmonei juridškai atstovaujančių organų narių; arba
 - turi teisę tvarkyti įmonės reikalus;
- b) įmonės, kurios per susitarimo šalį tiesiogiai arba netiesiogiai turi a punkto papunkčiuose išvardintus įgaliojimus ar teises;
- c) įmonės, kuriose b punkte nurodytos įmonės tiesiogiai arba netiesiogiai turi a punkto papunkčiuose išvardintus įgaliojimus ar teises;
- d) įmonės, kuriose susitarimo šalis kartu su viena arba daugiau a, b arba c punktuose nurodytomis įmonėmis arba kuriose dvi ar daugiau pastarųjų įmonės kartu turi a punkto papunkčiuose išvardintus įgaliojimus ar teises;
- e) įmonės, kuriose a punkto papunkčiuose išvardintas teisės arba įgaliojimus kartu turi:
- susitarimo šalys arba atitinkamos a–d punktuose nurodytos su jomis susijusios įmonės; arba
 - viena arba daugiau susitarimo šalių ar viena arba daugiau a–d punktuose nurodytų su jomis susijusių įmonių ir viena ar daugiau trečiųjų šalių.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Pagal Sutarties 81 straipsnio 3 dalį ir atsižvelgiant į šio reglamento nuostatas, pareiškama, kad 81 straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos vertikaliems susitarimams, jeigu juose nustatomos sąlygos, pagal kurias šalys gali pirkti, parduoti ar perparduoti naujas motorines transporto priemones, jų atsargines dalis arba motorinių transporto priemonių remonto ar techninės priežiūros paslaugas.

Šio straipsnio 1 dalis taikoma tiek, kiek tuose vertikaliuose susitarimuose yra nustatyta vertikalių apribojimų.

Šioje dalyje numatyta išimtis šiame reglamente vadinama „išimtimi“.

2. Išimtis taip pat taikoma šiems vertikalių susitarimų rūšims:

- a) vertikaliems susitarimams, kuriuos įmonių asociacija sudarė su savo nariais arba ta asociacija su savo tiekėjais, jeigu visi jos nariai yra motorinių transporto priemonių ar jų atsarginių dalių platintojai arba remontininkai ir jeigu nė vieno atskiro asociacijos nario metinė apyvarta kartu su su juo susijusiomis įmonėmis neviršija 50 milijonų eurų; vertikaliems susitarimams, kuriuos sudaro tokios asociacijos, šis reglamentas

taikomas nepažeidžiant 81 straipsnio nuostatų, kurios taikomos tarp asociacijos narių sudarytiems horizontaliems susitarimams arba asociacijos priimtiems sprendimams, taikymo;

- b) vertikaliesiems susitarimams, į kuriuos įtrauktos intelektualinės nuosavybės teisių perdavimą pirkėjui arba jo naudojimąsi tomis teisėmis reglamentuojančios nuostatos, numatant, kad tos nuostatos nėra pirminis tų susitarimų objektas ir yra tiesiogiai susijusios su pirkėjo arba vartotojų prekių ar paslaugų naudojimu, pardavimu arba perpardavimu. Išimtis taikoma su sąlyga, kad tomis nuostatomis nebūtų nustatyta su sutarties prekėmis arba paslaugomis susijusių konkurencijos apribojimų, kuriais būtų siekiama to paties tikslo ar jų poveikis būtų toks pats, kaip ir vertikalųjų apribojimų, kuriems pagal šį reglamentą nėra taikoma išimtis.

3. Išimtis netaikoma tarp konkuruojančių įmonių sudarytiems vertikaliesiems susitarimams.

Tačiau išimtis taikoma, jeigu konkuruojančios įmonės sudaro ne abipusį vertikalų susitarimą ir:

- a) pirkėjo bendra metinė apyvarta neviršija 100 milijonų eurų; arba
- b) tiekėjas yra prekių gamintojas ir platintojas, o pirkėjas yra platintojas, negaminantis prekių, kurios konkuruotų su sutarties prekėmis; arba
- c) tiekėjas paslaugas teikia keliuose prekybos lygiuose, o pirkėjas neteikia konkuruojančių paslaugų prekybos lygyje, kuriame jis perka sutarties paslaugas.

3 straipsnis

Bendros sąlygos

1. Atsižvelgiant į šio straipsnio 2, 3, 4, 5, 6 ir 7 dalis, išimtis taikoma su sąlyga, kad tiekėjo užimama tam tikros rinkos, kurioje jis parduoda naujas motorines transporto priemones, jų atsargines dalis arba teikia remonto ir techninės priežiūros paslaugas, dalis neviršytų 30 %.

Tačiau susitarimams, nustatantiems kiekybines pasirinktines paskirstymo sistemas naujoms motorinėms transporto priemonėms parduoti, kad būtų taikoma išimtis, rinkos dalies riba yra 40 %.

Tos ribos netaikomos kokybines pasirinktinio paskirstymo sistemos nustatantiems susitarimams.

2. Jei tai yra vertikalūs susitarimai, kuriuose nustatyti išimtinio tiekimo įpareigojimai, išimtis taikoma su sąlyga, kad pirkėjo užimama rinkos dalis neviršija 30 % atitinkamos rinkos, kurioje jis parduoda sutarties prekes arba paslaugas.

3. Išimtis taikoma su sąlyga, kad su platintoju arba remontininku sudarytame vertikaliam susitarime būtų numatyta, jog tiekėjas

sutinka vertikalium susitarimu nustatytas teises ir pareigas perduoti kitam toje paskirstymo sistemoje dalyvaujančiam platintojui arba remontininkui, kurį pasirenka buvęs platintojas arba remontininkas.

4. Išimtis taikoma su sąlyga, kad su platintoju arba remontininku sudarytame vertikaliam susitarime būtų numatyta, jog pageidaujantis pranešti apie sutarties nutraukimą tiekėjas turi apie tai pranešti raštu ir nurodyti išsamias, objektyvias ir aiškias sutarties nutraukimo priežastis, siekiant užkirsti kelią, kad tiekėjas vertikalios susitarimo su platintoju arba remontininku nenutrauktų veiksmais, kuri nebūtų apriboti šiuo reglamentu.

5. Išimtis taikoma su sąlyga, kad naujų motorinių transporto priemonių tiekėjo su platintoju arba remontininku sudarytame vertikaliam susitarime būtų numatyta, kad:

- a) susitarimas sudarytas bent penkeriems metams; šiuo atveju kiekviena šalis turi įsipareigoti, kad kitai šaliai bent prieš šešis mėnesius praneš apie ketinimą nepratęsti susitarimo;
- b) susitarimas sudarytas neribotam laikui; šiuo atveju, abiem šalims pranešimui apie susitarimo nutraukimą numatytas dviejų metų laikotarpis; šis laikotarpis trumpinamas bent iki metų, kai:
- i) įstatymu arba specialiu susitarimu tiekėjas yra įpareigotas atitinkamai kompensuoti už susitarimo nutraukimą; arba
- ii) tiekėjas nutraukia susitarimą dėl to, kad būtina iš naujo pertvarkyti visą tinklą arba didelę jo dalį.

6. Išimtis taikoma su sąlyga, kad vertikaliam susitarime kiekvienai šaliai būtų numatyta teisė ginčus dėl sutartinių įsipareigojimų vykdymo perduoti nepriklausomam ekspertui arba arbitražui. Tie ginčai *inter alia* gali kilti dėl visų toliau išvardintų dalykų:

- a) tiekimo įsipareigojimų;
- b) planinių pardavimo užduočių nustatymo arba jų įvykdymo;
- c) atsargų reikalavimų įgyvendinimo;
- d) įsipareigojimo pateikti parodomąsias transporto priemones arba naudoti jas;
- e) skirtingų prekės ženklų pardavimo sąlygų;
- f) klausimo, ar draudimas vykdyti veiklą neteisėtoje įsisteigimo vietoje apriboja motorinių transporto priemonių, išskyrus lengvuosius automobilius arba mažos keliamosios galios komercines transporto priemones, platintojo galimybes plėsti verslą; arba
- g) klausimo, ar susitarimo nutraukimas pateisinamas dėl pranešime nurodytų priežasčių.

Šio punkto pirmame sakinyje nurodyta teisė nepažeidžia kiekvienos šalies teisės kreiptis į nacionalinį teismą.

7. Šiame straipsnyje rinkos dalis, kurių užima 1 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytos įmonės, 1 straipsnio 2 dalies a punkte išvardintas teisės arba įgaliojimus turinčioms visoms įmonėms paskirstoma po lygiai.

4 straipsnis

Pagrindiniai apribojimai

(Pagrindiniai apribojimai parduodant naujas motorines transporto priemones arba remonto ar techninės priežiūros paslaugas arba atsargines dalis)

1. Išimtis netaikoma vertikaliems susitarimams, kuriais tiesiogiai arba netiesiogiai, pavieniui ar bendrai su kitais veiksniais, kontroliuojant šalims, siekiama:

- a) apriboti platintojo arba remonto darbuotojo galimybę nustatyti savo pardavimo kainą, nepažeidžiant tiekėjo galimybės nustatyti didžiausią pardavimo kainą arba rekomenduoti ją, jeigu ta kaina neprilygsta nustatyta arba mažiausiai pardavimo kainai, kurią šalys reikalavo nustatyti ar siūlė, kad ji būtų nustatyta;
- b) apriboti teritoriją, kurioje ar kurios vartotojams platintojas arba remonto darbuotojas gali parduoti sutarties prekes arba paslaugas; tačiau išimtis netaikoma:
 - i) aktyvių pardavimų apribojimams, taikomiems išskirtinėje teritorijoje arba išskirtinei vartotojų grupei, kuri buvo palikta tiekėjui arba kurią tiekėjas paskyrė kitam platintojui ar remonto darbuotojui, jeigu tas apribojimas neapriboja pardavimų platintojo arba remonto darbuotojo klientams;
 - ii) platintojo didmeninio pardavimų galutiniams vartotojams, apribojimui;
 - iii) jeigu ribojamas naujų motorinių transporto priemonių ir atsarginių dalių pardavimas, kai jas pasirinktinio paskirstymo sistemos nariai neįgaliotiesiems platintojams parduoda rinkose, kuriose pagal b punkto i papunkčio nuostatas naudojamas pasirinktinis paskirstymas;
 - iv) jeigu ribojamas pirkėjo galimybės parduoti sudėtinės dalis, skirtas inkorporuoti, tiems vartotojams, kurie jas panaudoję gaminti to paties tipo prekėms, kokias yra pagaminę tiekėjas;
- c) kryžminių tiekimų tarp platintojų arba remonto darbuotojų, įskaitant tarp skirtinguose prekybos lygiuose veikiančių platintojų arba remonto darbuotojų, dalyvaujančių pasirinktinio paskirstymo sistemoje, apribojimui;
- d) jeigu apribojamas naujų lengvųjų automobilių arba mažos keliamosios galios komercinių transporto priemonių, visų transporto priemonių atsarginių dalių arba visų motorinių transporto priemonių remonto ar techninio aptarnavimo aktyvus ar pasyvus pardavimas galutiniams vartotojams, kurių vykdo pasirinktinio paskirstymo sistemos nariai mažmenininkai, veikiantys rinkose, kuriose naudojamas pasirinktinis

paskirstymas. Išimtis taikoma susitarimams, draudžiantiems pasirinktinio paskirstymo sistemos nariui vykdyti veiklą iš neteisėtos įsisteigimo vietos. Tačiau išimtis tokiam draudimui taikoma pagal 5 straipsnio 2 dalies b punktą;

- e) jeigu apribojamas naujų motorinių transporto priemonių, išskyrus lengvuosius automobilius arba mažos keliamosios galios komercinės transporto priemones, aktyvus ar pasyvus pardavimas galutiniams vartotojams, kurių vykdo pasirinktinio paskirstymo sistemos nariai mažmenininkai, veikiantys rinkose, kuriose naudojamas pasirinktinis paskirstymas, nepažeidžiant tiekėjo galimybės uždrausti tos sistemos nariui veiklą vykdyti iš neteisėtos įsisteigimo vietos;

(Pagrindiniai apribojimai, taikomi tik naujų motorinių transporto priemonių pardavimui)

- f) platintojo galimybės parduoti visas naujas motorines transporto priemones, atitinkančias jo sudarytos sutarties apimams grupės modelius, apribojimas;
- g) platintojo galimybės apribojimas sudaryti subrangos sutartį su įgaliojaisiais remonto ir techninės priežiūros paslaugoms teikti, nepažeidžiant tiekėjo galimybės reikalauti, kad iki pardavimų sutarties sudarymo platintojas galutiniams vartotojams nurodytų atitinkamo(-ų) įgaliojaisių remonto darbuotojo(-ų) pavadinimą(-us) ir adresą(-us), ir, jeigu greta pardavimų vietos nėra nė vieno iš tų įgaliojaisių remonto darbuotojų, galutiniams vartotojams taip pat nurodytų, kaip nutolusi(-ios) atitinkama(-os) remonto dirbtuvė(-ės) nuo pardavimų vietos; tačiau tokia pareiga gali būti nustatyta tik tada, jeigu panašios pareigos nustatytos platintojams, kurių remonto dirbtuvės nėra tose pačios patalpose kaip jų turima pardavimo vieta;

(Pagrindiniai apribojimai taikomi parduodant arba teikiant remonto ar techninės priežiūros paslaugas arba atsargines dalis)

- h) įgaliojaisių remonto darbuotojų galimybės siaurinti savo veiklą teikiant remonto ir techninės priežiūros paslaugas bei platinant atsargines dalis apribojimas;
- i) motorinių transporto priemonių atsarginių dalių, kurias pasirinktinai paskirstymo sistemos nariai parduoda nepriklausomiems remonto darbuotojams, kurias pastarieji naudoja motorinėms transporto priemonėms remontuoti ir jų techninei priežiūrai atlikti, pardavimų apribojimas;
- j) apribojimas, dėl kurio originalių atsarginių dalių arba tos pačios kokybės atsarginių dalių, remonto įrankių ar diagnostinės arba kitokios įrangos tiekėjas susitaria su motorinių transporto priemonių gamintoju ir kuriuo ribojamos tiekėjo galimybės parduoti tas prekes arba paslaugas įgaliojaisiems arba nepriklausomiems platintojams arba įgaliojaisiems ar nepriklausomiems remonto darbuotojams arba galutiniams vartotojams;
- k) platintojo arba įgaliojaisių remonto darbuotojo galimybės apribojimas iš trečiųjų įmonių, kurias jie pasirinko, gauti originalių atsarginių dalių arba tos pačios kokybės atsarginių dalių ir pastarąsias naudoti motorinėms transporto priemonėms remontuoti arba jų techninei priežiūrai atlikti, nepažeidžiant naujų motorinių transporto priemonių tiekėjo galimybės reikalauti, kad jo tiekiamos originalios atsarginės dalys būtų naudojamos garantiniam transporto priemonės remontui, jos garantinės priežiūros darbams atlikti ir nemokamoms techninės priežiūros paslaugoms teikti;

l) pradiniam motorinių transporto priemonių surinkimui sudėtinės dalis naudojančio gamintojo ir tokių sudėtinių dalių tiekėjo susitarimas, kuriuo apribojama pastarojo galimybė savo prekės ženklą arba identifikavimo ženklą efektyviai ir matomai dėti ant tiekiamų sudėtinių dalių arba atsarginių dalių.

2. Išimtis netaikoma, jeigu motorinių transporto priemonių tiekėjas nepriklausomiems operatoriams nesuteikia priėjimo prie techninės informacijos, diagnostinės arba kitokios įrangos, įrankių, įskaitant visą atitinkamą programinę įrangą, arba neužtikrina toms motorinėms transporto priemonėms remontuoti arba atlikti jų techninės priežiūros ar aplinkos apsaugos priemonėms įgyvendinti būtino apmokymo.

Toks priėjimas – tai, pirmiausia, motorinės transporto priemonės elektroninės kontrolės ir diagnostinių sistemų neribojamas naudojimas, tų sistemų programavimas pagal tiekėjo nustatytą standartinę procedūrą, remonto ir apmokymo instrukcijos bei diagnostiniams ir techninės priežiūros instrumentams bei įrangai naudoti būtina informacija.

Priėjimas turi būti suteikiamas nediskriminuojant nepriklausomų operatorių, greitai ir proporcingai, bei informacija turi būti pateikta taip, kad būtų galima ja naudotis. Jeigu kokiam nors dalykui taikomos intelektinės nuosavybės teisės arba jis laikytinas komercine paslaptimi, neturi būti piktnaudžiaujama atsisakant suteikti priėjimą prie informacijos.

Šioje straipsnio dalyje „nepriklausomas operatorius“ – tai įmonės, kurios tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvauja remontuojant motorines transporto priemones arba atliekant jų techninę priežiūrą, pirmiausia nepriklausomi remontininkai, remontui būtinos įrangos arba įrankių gamintojai, nepriklausomi atsarginių dalių platintojai, techninės informacijos leidėjai, automobilių klubai, kelių priežiūros tarnybos, patikrinimo ir bandymo paslaugas bei remontininkų apmokymo paslaugas siūlantys operatoriai.

5 straipsnis

Specialios sąlygos

1. Kalbant apie naujų motorinių transporto priemonių pardavimą, remonto arba techninės priežiūros paslaugas ar atsargines dalis, išimtis netaikoma jokiems vertikaliuose susitarimuose nustatytiems toliau nurodytiems įpareigojimams:

- jokiam tiesioginiam arba netiesioginiam įpareigojimui nekonkuruoti;
- jokiam tiesioginiam arba netiesioginiam įpareigojimui, ribojančiam įgaliotojo remontininko galimybę teikti konkuruojančių tiekėjų tiekiamų transporto priemonių remonto ir techninės priežiūros paslaugas;
- jokiam tiesioginiam arba netiesioginiam įpareigojimui, verčiančiam paskirstymo sistemos narius nepardavinėti tam tikrų konkuruojančių tiekėjų motorinių transporto priemonių arba atsarginių dalių arba neteikti tam tikrų konkuruojančių tiekėjų tiekiamų motorinių transporto priemonių remonto ir techninės priežiūros paslaugų;
- jokiam tiesioginiam arba netiesioginiam įsipareigojimui, po susitarimo nutraukimo verčiančiam platintoją arba įgaliotąjį

remontininką negaminti, neparduoti ar neperarduoti motorinių transporto priemonių arba neteikti remonto ar techninės priežiūros paslaugų.

2. Kalbant apie naujų motorinių transporto priemonių pardavimą, išimtis netaikoma jokiems vertikaliuose susitarimuose nustatytiems toliau nurodytiems įpareigojimams:

- jokiam tiesioginiam arba netiesioginiam įpareigojimui, verčiančiam mažmenininką neparduoti lizingo paslaugų, susijusių su sutartyje nurodytomis arba lygiavertėmis prekėmis;
- lengvųjų automobilių arba mažos keliamosios galios komercinių transporto priemonių visiems platintojams, pasirinktinės paskirstymo sistemos nariams, tiesioginiam arba netiesioginiam įpareigojimui, kuris riboja tų platintojų galimybę steigti papildomas pardavimo arba pristatymo vietas kitose bendrosios rinkos vietose, kuriose naudojama pasirinktinio paskirstymo sistema.

3. Kalbant apie remonto arba techninės priežiūros paslaugas arba atsarginių dalių pardavimą, išimtis netaikoma jokiam tiesioginiam arba netiesioginiam įpareigojimui dėl įgaliotojo remontininko įsisteigimo vietos, jeigu naudojamas pasirinktinis paskirstymas.

6 straipsnis

Reglamentu numatytų išimčių taikymo atšaukimas

1. Komisija Reglamento (EEB) Nr. 19/65 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka gali atšaukti išimtis, jeigu kiekvienu konkrečiu atveju nustato, kad vertikalių susitarimų, kuriems taikomas šis reglamentas, poveikis vis dėlto nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalyje nustatytais sąlygomis, ypač:

- jeigu patekimas į atitinkamą rinką arba konkurencija toje rinkoje yra labai apribota dėl bendro lygiaverčių tinklų panašių vertikalių apribojimų, kuriuos įgyvendino konkuruojantys tiekėjai arba pirkėjai, poveikio; arba
- jeigu konkurencija yra apribota rinkoje, kurioje tiekėjas iš tikrųjų neturi galimybės veiksmingai konkuruoti su kitais tiekėjais; arba
- jeigu sutarties prekių arba lygiaverčių prekių tiekimo kainos ar sąlygos gerokai skiriasi atskirose geografinėse rinkose; arba
- jeigu geografinėje rinkoje taikomos diskriminacinės kainos arba pardavimo sąlygos.

2. Jeigu kiekvienu konkrečiu atveju vertikalių susitarimų, kuriems taikoma išimtis, poveikis visas atskiros geografinės rinkos savybės turinčioje valstybės narės teritorijoje arba jos dalyje nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalyje nustatytais sąlygomis, atitinkama tos valstybės narės institucija gali atšaukti šiuo reglamentu numatytą išimties taikymą toje teritorijoje šio straipsnio 1 dalyje nustatytais sąlygomis.

7 straipsnis

Reglamento netaikymas

1. Pagal Reglamento (EEB) Nr. 19/65 1a straipsnį, Komisija reglamentu gali paskelbti, kad jeigu vertikalųjų apribojimų lygiagretūs tinklai apima daugiau kaip 50 % atitinkamos rinkos, šis reglamentas netaikomas vertikaliesiems susitarimams, nustatantiems konkrečius su ta rinka susijusius apribojimus.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalį priimtas reglamentas pradamas taikyti ne anksčiau kaip po metų nuo jo priėmimo dienos.

8 straipsnis

Rinkos dalies apskaičiavimas

1. Šiame reglamente numatytos rinkos dalys apskaičiuojamos taip:

- a) platinant naujas motorines transporto priemones – atsižvelgiama į tiekėjo parduotą sutarties prekių ir lygiavertė prekių kiekį, kartu su visomis kitomis tiekėjo parduotomis prekėmis, kurias pirkėjas laiko lygiavertėmis arba pakeičiamomis dėl prekės savybių, kainų ir numatytos paskirties;
- b) platinant atsargines dalis – atsižvelgiama į tiekėjo parduotą sutarties prekių ir kitų prekių vertę, kartu su visomis kitomis tiekėjo parduotomis prekėmis, kurias pirkėjas laiko lygiavertėmis arba pakeičiamomis dėl prekės savybių, kainų ir numatytos paskirties;
- c) teikiant remonto ir techninės priežiūros paslaugas – atsižvelgiama į tiekėjų platinimo tinklo narių parduotų sutarties paslaugų vertę, kartu su visomis kitomis tų narių parduotomis paslaugomis, kurias pirkėjas laiko lygiavertėmis arba pakeičiamomis dėl jų savybių, kainų ir numatytos paskirties.

Jeigu tiems apskaičiavimams neprieinami būtini duomenys apie kiekį, galima naudoti duomenis apie vertę ir atvirkščiai. Jeigu tokia informacija neprieinama, galima naudoti įvertinius duomenis, paremtus kita patikima rinkos informacija. 3 straipsnio 2 dalyje nurodytam tikslui rinkos daliai apskaičiuoti atitinkamai naudojamas rinkos pirkimų kiekis arba rinkos pirkimų vertė ar jų įvertiniai duomenys.

2. Taikant šiame reglamente numatytas 30 % ir 40 % rinkos dalies ribas, taikomos šios taisyklės:

- a) rinkos dalis apskaičiuojama atsižvelgiant į ankstesnių kalendorinių metų duomenis;
- b) rinkos dalis apima visas prekes ar paslaugas, kurias integruoti platintojai pateikė parduoti;
- c) jeigu rinkos dalis iš pradžių nėra didesnė kaip, atitinkamai, 30 % arba 40 %, tačiau vėliau tą dydį viršija, nors ne daugiau kaip atitinkamai iki 35 % arba 45 %, išimtis taikoma dar dvejus einančius iš eilės kalendorinius metus, pradedant tais metais, kada pirmą kartą buvo viršyta atitinkamai 30 % arba 40 % rinkos dalies riba;
- d) jeigu rinkos dalis iš pradžių nėra didesnė kaip, atitinkamai, 30 % arba 40 %, tačiau vėliau padidėja atitinkamai iki 35 % arba 45 %, išimtis taikoma dar vienerius kalendorinius metus, pradedant tais metais, kada pirmą kartą buvo viršytas atitinkamai 30 % arba 40 % dydis;
- e) šio straipsnio 2 dalies c ir d punktuose nurodytų išimčių taikymo laiko negalima sudėti taip, kad jos būtų taikomos ilgiau nei du kalendorinius metus.

9 straipsnis

Apyvartos apskaičiavimas

1. Apskaičiuojant 2 straipsnio 2 dalies a punkte ir 2 straipsnio 3 dalies a punkte atitinkamai nurodytą bendrą metinę apyvartą, prie vertikalųjų susitarimą pasirašiusios šalies ankstesnių finansinių metų apyvartos pridedama su ta šalimi susijusių įmonių su visomis prekėmis ir paslaugomis, išskyrus visus mokesčius ir kitas rinkliavas, apyvarta. Taip apskaičiuojant, neatsižvelgiama į vertikalųjų susitarimą pasirašiusios šalies su ja susijusių įmonių sudarytus sandorius arba su ta šalimi susijusių įmonių tarpusavio sandorius.

2. Išimtis yra taikoma toliau, jeigu bet kuriuos iš eilės einančius dvejus finansinius metus bendros metinės apyvartos riba viršijama daugiau kaip 10 %.

10 straipsnis

Pereinamasis laikotarpis

81 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas nuo 2002 m. spalio 1 d. iki 2003 m. rugsėjo 30 d. netaikomas susitarimams, jau galiojantiems 2002 m. rugsėjo 30 d. ir kurie neatitinka šiame reglamente numatytų išimties taikymo sąlygų, tačiau atitinka Reglamente (EB) Nr. 1475/95 numatytas išimties taikymo sąlygas.

*11 straipsnis***Priežiūra ir įvertinimo ataskaita**

1. Komisija nuolat prižiūri, kaip vykdomas šis reglamentas, ypač atkreipdama dėmesį, koks reglamento poveikis:

- a) konkurencijai mažmeninėje motorinių transporto priemonių prekyboje ir teikiant garantinio aptarnavimo paslaugas bendrojoje rinkoje arba atitinkamoje jos dalyje;
- b) motorinių transporto priemonių platinimo struktūrai ir koncentracijos lygiui bei dėl to konkurencijai atsirandančiam poveikiui.

2. Komisija ne vėliau 2008 m. gegužės 31 d. parengia ataskaitą apie šį reglamentą, ypač atsižvelgdama į 81 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas.

*12 straipsnis***Įsigaliojimas ir galiojimo pabaiga**

1. Šis reglamentas įsigalioja 2002 m. spalio 1 d.
2. 5 straipsnio 2 dalies b punktas taikomas nuo 2005 m. spalio 1 d.
3. Šis reglamentas nustoja galioti 2010 m. gegužės 31 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2002 m. liepos 31 d.

Komisijos vardu

Mario MONTI

Komisijos narys
